

Gelukkig melden zich nog steeds zich ongevaccineerde mensen voor een eerste prik tegen COVID-19. Vorige week is in Nederland de 24 miljoenste prik gezet. We zien, weliswaar langzaam maar gestaag, een toename van mensen die zijn gevaccineerd. Van alle 18-plussers heeft 87,5% minimaal één prik gehad en is 84,1% volledig gevaccineerd. Van alle 12-plussers heeft 85,4% minimaal één prik gehad en is 82,1% volledig gevaccineerd¹ (bron: RIVM). Het kabinet blijft zich vol inspannen om de vaccinatiegraad verder te verhogen.

Vaccinatie beschermt goed tegen ziekenhuisopname

Het RIVM heeft op 14 oktober een onderzoek gepubliceerd over de vaccinatiestatus van COVID-19-patiënten in de Nederlandse ziekenhuizen². Dit recente onderzoek laat zien dat 4 op de 5 COVID-19 patiënten op de intensive care (IC) niet gevaccineerd is tegen het coronavirus. Van alle in het ziekenhuis opgenomen COVID-19 patiënten waren 3 op de 4 niet gevaccineerd.

Voor het onderzoek van het RIVM is data gebruikt op basis van NICE-gegevens. Deze gegevens zijn vervolgens verrijkt met gegevens uit het centrale COVID-19-vaccinatie register (CIMS). De koppeling tussen de NICE en CIMS gegevens vormt de meest betrouwbare bron om de mate van bescherming die de vaccinaties bieden tegen ziekenhuisopnamen te monitoren.

In het onderzoek zijn de opnamen meegenomen tussen 1 september 2021 en 3 oktober 2021. Van de in totaal 1482 COVID-19 patiënten die opgenomen zijn in deze periode was van 1369 (92%) patiënten de vaccinatiestatus bekend. Van deze groep waren 998 (73%) patiënten niet gevaccineerd, 31 patiënten (3%) deels gevaccineerd en 340 (24%) patiënten volledig gevaccineerd. In diezelfde periode zijn 311 COVID-19 patiënten opgenomen op de IC. Van deze groep was de vaccinatiestatus van 282 (91%) patiënten bekend. Van hen waren 235 (83%) patiënten niet gevaccineerd, 3 (1%) deels gevaccineerd en 44 (16%) patiënten volledig gevaccineerd.

Het RIVM heeft aan mij aangegeven dat uit een eerste analyse van de nieuwste data van de ziekenhuis- en IC-opnames in NICE tot en met 31 oktober een nagenoeg onveranderde hoge vaccineffectiviteit blijkt van 94% tegen ziekenhuisopname en 97% tegen IC-opname. De verzamelde data wordt momenteel nog nader geanalyseerd en verwerkt. De heer van Dissel zal U daarom tijdens de technische briefing van woensdag 3 november voorzien van meer inzicht en duiding over de vaccinatiestatus van de in het ziekenhuis en op de IC opgenomen COVID-19 patiënten op basis van de actuele cijfers van NICE tot en met 31 oktober 2021.

De afgelopen weken is toch een toename zichtbaar van het aantal gevaccineerde patiënten. Dit is een logisch gevolg van de hoge vaccinatiegraad. Doordat het aantal gevaccineerden hoger is dan het aantal ongevaccineerden, groeit het aantal coronabesmettingen ook bij de groep gevaccineerden: het vaccin beschermt immers niet voor de volledige 100%. De huidige vaccinatiegraad onder 12-plussers van 82,1% betekent dat ruim 12,5 miljoen Nederlanders volledig gevaccineerd zijn. Een – aanzienlijk kleinere – groep van ongeveer **1,8 miljoen** Nederlanders is nog niet gevaccineerd en niet-immuun. Als je het aantal gevaccineerden in het ziekenhuis vergelijkt met de totale groep Nederlanders die gevaccineerd is, dan is dit percentage relatief veel kleiner dan wanneer je het aantal ongevaccineerden in het ziekenhuis vergelijkt met de totale groep Nederlanders die ongevaccineerd is. Vaccineren is en blijft daarmee de beste manier om jezelf te beschermen en om zo snel mogelijk uit deze crisis te komen.

Vorige week tijdens het Tweede Kamerdebat over de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heb ik met u gesproken over de berichtgeving van het Maastricht Universitair Medisch Centrum (MUMC) dat 8 op de 10 patiënten gevaccineerd zouden zijn op de reguliere (niet IC) COVID-19 verpleegafdeling. Deze constatering wijkt sterk af van zowel het landelijk beeld als het grotere beeld bij het MUMC zelf. Zo meldt het Zuyderland ziekenhuis in Heerlen dat zij als gevolg van een toenemende patiëntenstroom juist de COVID-afdeling weer heeft geopend. Dit ziekenhuis geeft aan dat cijfers dat vorige week twee derde van de patiënten op de reguliere COVID-19 verpleegafdeling ongevaccineerd is. Voor de IC ligt het

¹ Dit is inclusief het meetellen als volledig gevaccineerd van mensen die één prik hebben gehad na doorgemaakte Covid-19.

² [4 op de 5 COVID-19-patiënten op de IC is niet gevaccineerd | RIVM](#)

percentage ongevaccineerde patiënten op 80%. Het is daarom belangrijk om de cijfers van het MUMC goed te duiden.

De gepubliceerde cijfers van het MUMC zijn een specifieke momentopname van één week, te weten van 18 tot en met 24 oktober 2021. Ter vergelijking laten de opnamecijfers van de gehele maand oktober een heel ander beeld zien. Van alle patiënten die in oktober zijn opgenomen voor een COVID-19 infectie in het MUMC was 64% ongevaccineerd. Daarbij wordt in een verklaring door het MUMC aangegeven dat deze opvallende statistiek van de week 18 tot en met 24 oktober verklaard kan worden door de relatief oude patiëntenpopulatie. Voor de 70-plussers is de vaccinatie-effectiviteit met 90% tegen ziekenhuisopnames enkele procentpunten lager dan gemiddeld (bron: RIVM). 90% van de corona-besmette patiënten waren ouder dan 70 jaar en in vrijwel alle gevallen betreft het patiënten met andere onderliggende aandoeningen of in enkele gevallen onvoldoende immuunrespons door medicatie. Tot slot geeft het MUMC aan dat deze patiënten zonder vaccinatie meer klachten zouden ervaren en mogelijk op de IC beland waren. Vaccineren is en blijft daarmee de beste manier om jezelf te beschermen en om zo snel mogelijk uit deze crisis te komen.

Toezeggingen Mevrouw van der Plas (BBB)

Tijdens het debat van de begrotingsbehandeling (28 oktober 2021 jl.) heb ik enkele toezeggingen gedaan richting Mevrouw van der Plas (BBB). Allereerst heb ik aangegeven na te zullen gaan of het mogelijk is om een inschatting te geven van de groep die zich daadwerkelijk niet kan laten vaccineren. Er is inderdaad een groep mensen die nog niet (volledig) gevaccineerd kan worden vanwege het risico op een ernstige allergische reactie of tromboseklachten na de eerste prik. Deze groep is erg klein. Mensen met een mogelijk allergische reactie kunnen zich momenteel via de huisarts bij de allergoloog laten vaccineren. Voor de meeste mensen is het mogelijk om op deze manier een tweede vaccinatie te krijgen. Op basis van wetenschappelijke studies zijn geen andere groepen bekend die om medische inhoudelijke redenen niet gevaccineerd kunnen worden. Ik zal in overleg met de allergologen nagaan of op basis van ervaringen met het lopende traject mogelijk nader inzicht verkregen kan worden in welke eventuele absolute contra-indicaties zij in dit traject zien. Er zijn daarnaast ook mensen die geen of een verminderde antistofrespons opbouwen na vaccinatie. Een deel van deze groep mensen heeft een ernstig verzwakt immuunsysteem vanwege een specifieke aandoening of afweeronderdrukkende behandeling. Zij krijgen sinds oktober een derde prik aangeboden. Bij een deel van de mensen zal na de 3e vaccinatie wel een goede bescherming tegen COVID-19 ontstaan. Bij een ander deel van de mensen zal de immuunreactie nog steeds achterblijven en is er nog steeds geen goede bescherming tegen COVID-19 mogelijk. Bij wie dat binnen deze groep gebeurt is niet goed te voorspellen. Tot slot is er ook een groep mensen bij wie een vaccinatie niet aanslaat. Dat zien we ook bij andere vaccinaties. Wat daarvan de oorzaak is, is niet altijd duidelijk. Het is ook niet te voorspellen om welke mensen het gaat. Juist daarom is een zo hoog en homogeen mogelijke vaccinatiegraad van groot belang.

Mevrouw van der Plas heeft mij ook gevraagd om een actueel overzicht te geven van de mensen die op de IC liggen, hoeveel daarvan ongevaccineerd zijn en hoeveel daarvan ernstig onderliggend lijden of een medische contra-indicatie hebben. Het RIVM heeft mij aangegeven dat de heer van Dissel hier tijdens de technische briefing van 3 november 2021 op in zal gaan. Ik kan u momenteel melden dat in de NICE data wordt bijgehouden of mensen die op de IC terecht komen onderliggend lijden of een medische aandoening hebben. Deze informatie is er niet voor ziekenhuisopnames van de reguliere COVID-19 verpleegafdelingen. De gegevens over onderliggend lijden bij IC-opname worden momenteel nog niet met het RIVM gedeeld en het is op dit moment dan ook niet mogelijk om een verrijkt beeld te geven. Ik heb het RIVM gevraagd om met stichting NICE in gesprek te gaan om te bekijken of en hoe binnen de juridische kaders rondom privacy deze gegevens ook gebruikt kunnen worden voor een nog beter inzicht. Deze realisatie vraagt echter om een privacy toets en aanpassingen in het proces en de registratie.

Daarbij is mij ook gevraagd om inzichtelijk te maken wat de reden is waarom de patiënten in de ziekenhuizen niet gevaccineerd zijn. Verschillende onderzoeken bieden inzicht in de motivaties van niet-gevaccineerden om zich niet te laten vaccineren. Hierin worden vaak zorgen over de veiligheid van de vaccinaties, vertrouwen in het eigen afweersysteem, geen angst voor de gevolgen van het virus en weinig vertrouwen in de overheid en/of farmaceutische bedrijven genoemd. Daarnaast

spelen er verschillende onderliggende redenen een rol zoals religieuze overwegingen, sociale normen en beperkte toegang tot informatie of zorg. Vaak gaat het hier om perceptie en niet om een absolute medische contra-indicatie. Het is daarom belangrijk hierover het gesprek te voeren met een medisch zorgprofessional. In aanvulling op deze onderzoeken heeft een aantal ziekenhuizen aangegeven te registreren welke beweegredenen patiënten hadden tot niet vaccineren (bron: De Volkskrant 4 augustus jl.). Deze redenen komen overeen met de motivaties die we ook in eerder genoemde studies terugzien. Het RIVM zal in overleg met ziekenhuizen verkennen of er specifieke motivaties zijn tot niet vaccineren specifiek onder patiënten die opgenomen zijn in het ziekenhuis.

Tot slot heb ik aangegeven te onderzoeken of het mogelijk is om een medische contra-indicatie voor vaccinatie te registreren en daarover centraal periodiek te rapporteren. Medische contra-indicaties worden niet centraal maar in het medisch dossier van een individuele patiënt geregistreerd. Ook in ziekenhuizen wordt hier geen centrale registratie voor bijgehouden. Aangezien het naar verwachting slechts een enkeling zal betreffen die om medische redenen niet gevaccineerd kan worden is het ook niet opportuun dit op te nemen in periodieke rapportage. Zoals eerder in de brief beschreven zal ik wel met de allergologen in gesprek blijven om te vragen of zij in beeld kunnen brengen welke absolute contra-indicaties zij signaleren.